

That's it (Sabine Molenaar)

Film en voorstelling tonen op een verfrissende manier de maturiteit en de rijkdom van Sabine Molenaars dansmateriaal. Haar perfectionisme en zin voor esthetiek werken op alle vlakken door. Als performer heeft ze de ongelooflijke kracht om totaal te transformeren en het publiek mee te nemen in een narratieve dansstijl waarin de vrouw in al haar facetten centraal staat. Verleiding, vervreemding en verval wisselen elkaar af. Sabine creëert een eigen droomwereld en maakt hierbij gebruik van sterke, emotioneel sturende muziek. Zowel in de film als in de voorstelling. De film biedt haar mogelijkheden qua montage en dramaturgie om net als in een echte droom tijd, werkelijkheid en obsessies optimaal te manipuleren. In de performance wordt een klassiekere narratieve dramaturgie gevolgd, waardoor sommigen de film hierin sterker vonden. Er zit een grote kracht in deze performer.

The devil's workshop (Taha Ghauri)

Een authentieke voorstelling van een mooie, fascinerende performer. Hij legt de hypocrisie van de islam bloot, iets wat wij doorgaans met het katholieke geloof associëren. Hij speelt met waarheid en fictie gebaseerd op persoonlijke observaties en zijn familie. Zijn manier van schakelen, zijn fysieke uitbarstingen en de tomeloze energie neemt iedereen uit het publiek mee in zijn verhaal. De aanwezigheid van de vader maakt het geheel af. Een verdere verdieping van het materiaal zou de voorstelling nog sterker maken.

What's left (Liat Waysbort)

Een indrukwekkende fysieke prestatie met veel mooie beelden zoals de 'Ierse volksdans' of het mannelijk duet. De dansers dagen elkaar uit en de goede soundscape neemt het publiek mee in de performance. De figuren zoeken weinig contact met het publiek. Mede hierdoor vond de jury het lastig om de inhoud van de voorstelling te lezen. Het dansmateriaal waarmee de choreografe werkt mist soms nog eigenheid waardoor de voorstelling niet sprankelt.

Duet for two dancers (Tabea Martin)

Een slimme en humoristische manier om je medium en je identiteit als danser en choreograaf te dissecteren en in vraag te stellen. De voorstelling gaat verder dan het presenteren van een dansgrammatica en stelt wezenlijke vragen. De interactie met publiek, de kostuums en de dialoog met de choreografe maken dat vorm en inhoud perfect samen vallen.

Jury

Piet Menu, Els Theunis en Patrick Allegaert

Jury Sabam theaterschrijfprijs:

Piet Menu, Els Theunis, Patrick Allegaert en Ignace Cornelissen

TAZ #2013

JURYVERSLAGEN

JURYVERSLAG JONG THEATER

Inleiding

De jury had het gevoel dat bij de selectie van het werk de toeschouwer centraal stond. We zagen kunstenaars die de voorstelling aangrijpen om hier en nu met het publiek een onontkoombaar moment te delen. Sommigen doen dit genereus. Ze troosten of ontroeren en zetten ons aan het denken. Anderen schudden wakker door te confronteren. Het bestaan en hoe het te leven staan centraal. We zagen open zoektochten. Geen enkele voorstelling verwerd tot een in zichzelf gekeerd egodocument of een idealistische luchtspiegeling. We merken op dat deze jonge makers al bij al behoorlijk optimistisch de toekomst inkijken, al graaft de een wat dieper dan de ander. Het is fijn jurylid te zijn bij een dergelijke selectie makers. Wij willen Liv Laveyne en Sophie De Somere bedanken voor het vele en nauwgezette werk van het voorbije jaar. Niet alleen hebben ze een hoogstaande selectie gemaakt, ze volgen hun jong werk met veel liefde op.

We zagen ook sterke performers en acteurs aan het werk, denken we alleen al maar aan Sabine Molenaar, Pamina de Coulon, Fleur van den Berg, Taha Ghauri, Wouter Vanhoutte of Rosa van Leeuwen. Wij zouden het in de toekomst voor TAZ een goed idee vinden om naast de bestaande voorstellings- en schrijfprijzen ook een prijs voor een indrukwekkende acteerprestatie een plek te geven.

Si j'apprends à pêcher, je mangerai toute ma vie (Pamina de Coulon)

Pamina schreef een boeiende, intelligente stream of consciousness waarin ze met een enorm associatief vermogen springt van het ene onderwerp naar het volgende. Het is intrigerend om te zien hoe Pamina speelt met gevoelens als afkeer en empathie voor een figuur als Sarah Palin en van daaruit vertrekt om in vraag te stellen hoe wij naar het leven kijken – onze donkere individualiteit versus het optimistische, chauvinistische vooruitgangdenken uit de VS. Ze breekt onze blik terug open voor onderwerpen waarover we onszelf al een mening gevormd hebben.

De snelle associaties en de taalbarrière (zowel voor haarzelf als voor de kijker) vergen een grote concentratie van de toeschouwer. De lichte vormgeving die beelden oproept van ijsvlaktes en polen is simpel maar doeltreffend.

BOG (Judith de Joode, Lisa Verbelen, Sanne Vanderbruggen, Benjamin Moen)

Bog is een voorstelling met een bijzonder straffe tekst in een zeer consequente vorm: allemaal infinitieven. De tekst werkt vanuit inductie: het maken van Georges Pereciaanse lijsten, van opsommingen om zo tot de essentie van het leven te komen. Een zeer universele benadering. Vanuit de strak aangehouden vorm ontstaat een rijkdom aan betekenissen. De acteurs gaan hier helemaal in door. Er is duidelijk veel spelplezier. Er is een mooie ritmering: zowel in de stemmen als in de emotionele bogen met als absolute top het hier en nu moment. Het is een zeer volwassen en menselijke voorstelling met een rijke kijk op wat de levensloop is, en op wat ons bindt, zeer genereus en tegelijk confronterend. Het is intelligent hoe het uitstallen van het decor en de vorm van de tekst samenvallen.

Bloedspoor / O Falso Profeta / Iris (Michael Bijnens)

Michael Bijnens is een literair talent. In een wereld verdeeld tussen goed en kwaad wil hij de dingen blootleggen. Hij delft, maakt zich vuil en schuwt het risico niet. Zijn visie is zwartgallig maar niet cynisch, er is nog hoop. De manier waarop hij zijn personages kleur geeft en hen woorden in de mond legt is prachtig. Zijn zinnen zijn rijk en van grote kwaliteit. Zijn présence is fascinerend en doet de toeschouwer twijfelen over wat fictie en realiteit is. Zijn werk is een zoektocht naar betekenis, op een positieve manier nog ongericht en op het scherpst van de snee. Zijn tekst is zijn ontdekkingstocht, even onvoorspelbaar als zijn avonturen. Hij zoekt het risico op, infiltreert en overstijgt het anekdotische van zijn geschiedenis om met de grote vragen bezig te zijn.

De monoloog Iris brengt ons inziens het beste vorm en inhoud bij elkaar. Als een hedendaagse Jean Genet legt hij filosofische bespiegelingen rond schuld en onschuld naast alledaagse beslommingen in de mond van zijn ‘personages’.

In O falso Profeta neemt hij mentaal en fysiek het risico om zich te verdiepen in religie en misdaad met als hoogtepunt zijn gevecht met God. Bloedspoor toont de rijkdom aan verhalen die in het hoofd van Michael leven. Een berg aan ideeën en mogelijkheden die tegelijk als een molensteen om de maker zijn nek hangt en waarin de toekomst misschien verlossing zal brengen.

LEE (Corpus Ca.)

De jury was geboeid door de inzet van de voorstelling: het overweldigende oeuvre van Jackson Pollock en de onvoorwaardelijke overgave van Lee Krassner. Dit leverde een interessante vertaling in beeld en energie, maar de tekst en het spel slagen er onvoldoende in om de emotionele uitbarstingen te laten aankomen. De dramaturgie en de montage komen schetsmatig over. De te krappe locatie werkte tegen de voorstelling: er was te weinig lucht in spel en beeld.

Aai me (Wouter Vanhoutte)

Wouter Vanhoutte is een man met veel mogelijkheden: hij slaagt er in om filosofische beschouwingen te plaatsen naast plattere humor. Hij voert een voortdurend spel van kantelende stemmingen die hij met een goed gevoel voor timing op zijn publiek loslaat. De manier waarop Wouter omgaat met het taboe – lachen met het doden van je eigen kind – is risicovol, maar geslaagd. Zowel de tekst als zijn spel tonen een theatrale stand-upman met toekomst, zowel in de comedy als in het theater. We raden hem aan om mee te dingen binnen de Nederlandse cabaretwedstrijden zoals Cameretten of het Leids Cabaretfestival.

Wat je niet ziet (Fleur van den Berg)

Deze sterke performers creëren beklijvende beelden en spelen een gelaagd spel van aantrekken en afstoten met het publiek. De inzet is hoog met als gevolg dat een deel van de kijkers afhaakt. Het deel wat wel meegaat ziet een heel eigen universum waarin begrip en overheersing een rol spelen. De concentratie is hoog en vraagt een grote betrokkenheid. We zijn benieuwd naar de rest van het oeuvre om nog beter begrip te krijgen van haar wereld en theatrale inventiviteit.

Nest (Valérie Schiemsy)

Valérie Schiemsy schreef een mooie, klassieke tekst over twee zussen. Spits in zijn dialogen. Hoe Valérie een geheim ontrolt en de gevoelens daarrond weergeeft, is interessant. Het publiek wordt op een intelligente en ingenieuze manier ingeleid in wat er allemaal gebeurd is. De enscenering is simpel maar werkt. Fien Maris speelt op een gelaagde manier een getroebleerde vrouw. Valérie kwam in haar eigen, prachtige tekst minder uit de verf.

Stranger (Emke Idema)

Een sociologisch experiment dat het publiek veroordeelt tot de rol van dader. Ook als anonieme supporter ontkom je er niet aan om positie in te nemen door te spreken of net te zwijgen. Het haalt het lelijkste en het schoonste in de mens naar boven. Sommige oordelen van mensen zijn hard en pijnlijk, maar de verbondenheid en de creativiteit die er bij een publiek ontstaan tijdens en na de voorstelling zijn hartverwar-

De hoofdzaak (Lisa Verbelen en Judith de Joode)

De hoofdzaak is een schitterend initiatief: wat een heerlijke winkel. Het openhouden ervan vraagt veel energie, meer dan Lisa en Judith ingeschat hadden. Temeer daar deze actrices ook nog in Bog speelden. Intelligent naar inhoud, verzorgd van vorm. De evidentie van enkele ‘oplossingen’ is ontroerend - tegelijk serieus en relativerend. Je koestert het en toch weet je dat De hoofdzaak de afstand tussen al te private problemen en de openbaarheid bewaart.

To get properly confused you have to put your head underwater / UFO'S / Two things to do and two more things to do (een handleiding voor zelfstudie)

(Renée Goethijn)

Bij Renée Goethijn was de jury zeer blij met het oeuvreconcept. Via de drie onderdelen werd je een universum binnengeloodst dat je blik op de wereld weer even opentrekt – via verwondering en humor. De referenties naar beeldend werk zijn straf, soms nog met iets te weinig eigenheid, maar alleszins nieuwsgierig makend naar haar toekomstig werk. Wat bijzonder opviel was het subtiele acteren van de spelers in de beide voorstellingen.

Archief van troost (Laura Groeneveld)

Een troostmachine die eindeloos kan doorgaan. Het is een prachtig idee om mensen eerst troost te laten krijgen om het daarna zelf te moeten geven. Die wederkerigheid legt ook een druk op je want je wil het voor de ander heel goed doen. De jury heeft het gevoel dat de maakster haar eigen kracht op het vlak van beelden en ideeën nog onderschat. Archief van troost is een lekker snoepje, wij hebben zin in de volledige taart.

Ideale plaats (Compagnie DeSnor)

Compagnie DeSnor toont niet enkel zijn eigen wereld, maar houdt ons een spiegel voor. Intrigerende beelden, frisse energie en spelplezier zijn leidend in deze voorstelling. De grote ideeën rond consumentisme en de huidige maatschappij missen nog een verdere vertaling - we missen een verdieping van de eigen fascinaties. De keuze om de meisjes als object op scène aanwezig te laten zijn, is sterk. De scènes met de verschillende kunststromingen net als de instructietape rond het zwembad werken op de lachspieren. De herhaling versterkt de leegheid en maakt deze Ideale Plaats tot een intelligente voorstelling.

Uit een doosje (Tal en Thee)

Het leven samengebald in vier minuten. Verzorgde en mooi uitgewerkte voorstelling. Een cadeautje om even te mogen uitpakken. De zichtbare manipulatie toont het vakmanschap van deze makers.

Wonsaponatime (Astrid Michaelis)

Wonsaponatime is een voorstelling voor zeer jonge kinderen die ondanks zijn doelgroep toch risico's aandurft. De voorstelling toont mooi hoe kinderspel ontstaat en zich ontwikkelt. De vormgeving en kostuums tonen de creativiteit van Astrid Michaelis. We zagen fantastische wezens gemaakt met huis-, tuin- en keukenobjecten in een iets te lange parade. Een voorstelling die zelf ook uitnodigt tot creativiteit.

Easing into being at ease with the uneasy eases out the not so easy (Erik Eriksson)

Deze indrukwekkende fysieke uitputtingsslag verdeelt het publiek. Het publiek lijdt mee terwijl Erik Eriksson de grenzen van zijn eigen lichaam overschrijdt. Het is verfrissend in deze selectie te zien hoe iemand de wereld op een fysieke manier te lijf gaat, in plaats van met taal en psychologie. Het kantelmoment in de voorstelling brengt humor, verlichting en relativering. Op de tonen van Let it be wordt het publiek langzaam weer één.